νᾶν, Ἥφαιστον, Μνημοσύνην, Δήμητρα, Νύμφας, Κηφισόν.

Πρὸ τῶν σκηνῶν θὰ ὑπῆρχε εἴδος τι προστόου μικρὰ Δ' ἐπίσης στοὰ ἀπὸ τῶν προπυλαίων ΑΜ. θὰ διηυθύνετο πρὸς τὸν ναόν· ἐκ τῶν δεξαμενῶν δὲ τὸ ὕδωρ διωχετεύετο καὶ εἰς τὰ παρὰ τοὺς πρόποδας τοῦ λόφου βαλανεῖα, ἐκεῖ ἔνθα σήμερον ἡ κρήνη της Ἁγ. Ἄννης (ὀνομασθεῖσα οὕτως ἐκ τοῦ ὀλίγον ἀπωτέρου ναϊδρίου, κτισθέντος ἐκ τῶν καταπεσόντων καὶ μέχρις ἐκεῖ παρασυρθέντων συντριμμάτων τοῦ ἐπὶ τῆς κορυφῆς Ἱεροῦ) ἔνθα προέβημεν εἰς τε τὴν ἀνακάλυψιν αὐτῶν, καὶ εἰς ἄλλας ἐργασίας ἐν τοῖς παρακειμένοις ὑδραγωγείοις.

Τὸ ρωμαϊκὸν οἰκοδόμημα τῶν σκηνῶν, ἀποτελούμενον ἐκ πολλῶν διαμερισμάτων καὶ λουτρῶν ἔτι. ἐκτίσθη ἐπὶ τῶν ἐρειπίων ἀρχαιοτέρου ἑλληνικοῦ οἰκοδομήματος, τεῖχος δὲ μικρόν, ἑλληνικῶν χρόνων καὶ τοῦτο, περιέβαλλε περαιούμενον εἰς τοὺς πρὸς Α. ὑπερκειμένους βράχους ἀφ' ὧν τὸ ὕδωρ καταρρέον περισυνελέγοντο εἰς τὰς δεξαμενάς καὶ ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ διὰ τὰς κρήνας καὶ διὰ τὰ λουτρά.

Τὸ Ἱερὸν τοῦτο καὶ ἐν τοῖς μετέπειτα χρόνοις μέχρι Τραϊανοῦ, φαίνεται νὰ ἐτύγχανεν ἰδιάζοντος σεβασμοῦ· καὶ ἐπιγραφὴ δέ τις, ἣν ἀνακαλύψαντες εἰς τοὺς πρόποδας τῆς ἀκροπόλεως τῆς Παλ. Ἐπιδαύρου, περιεσώσαμεν ἐκεῖ, καταδεικνύει τοῦτο.

* * *

Καὶ ταῦτα μὲν συντομώτατα καὶ ἐν γενικωτάτῃ γραμμῇ περὶ τοῦ νέου Ἱεροῦ ὅπερ ἡ Ἐπίδαυρος ἐκτὸς τοῦ περιφήμου Ἱεροῦ τοῦ Ἀσκληπιοῦ, κέκτηται ἤδη, τὸ τοῦ Ἀπόλλωνος τοῦ Μαλεάτου. Κατ' ἀκολουθίαν αἱ ἀπὸ εἰκοσαετίας ἀνασκαφαί, συνεπλήρωσαν τὴν ἐκεῖ δόξαν διὰ τὴν ἀρχαιολογικὴν ἐπιστήμην.

Χ. Α Η.

★ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΟΥ ΔΕΙΛΙΝΟΥ ★

ΑΝΟΙΞΙΑΤΙΚΟ

Ἡ ἀνθισμένες ἀμυγδαλιαῖς μοσχοβολοῦνε,
στὰ νερὰ τοῦ ποταμοῦ καθρεφτισμένες,
στῆς λεύκαις στῆς ψηλαῖς, στῆς μυρωμέναις,
τὰ πουλιὰ κελαϊδοῦνε.

Σὰν ἄϋλαις ζωγραφιαῖς σκυφτὰ περνοῦνε
ἀπ' τῆς στερνὲς ἀχτῖδες φωτισμέναις,
ἡ σκιαῖς τῶν ἐργατῶν ἀποσταμμέναις
ποῦ σταῖς φτωχαῖς καλύβαις τους γυρνοῦνε.

Τ' ἀποσταμμένα τους κορμιὰ ν' ἀναπαυθοῦνε,
τὰ χέρια ἀπὸ τὸ σκάψιμο κομμένα,
στὸ στρῶμα τὸ γυμνὸ νὰ ξαπλωθοῦνε.

Καὶ σπρώχνουν, καὶ χτυποῦν τ' ἀποσταμμένα
βώδια, πρὶν αἱ στεραῖς ἀχτῖδαις νὰ σβυσθοῦνε,
ἀπάνω ἀπ' τὰ δενδρὰ τὰ φουντωμένα.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΜΒΑΝΕΛΛΗΣ

J. STUKA. Ὁ Ἐσταυρωμένος.

★ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΖΩΗ ★

Η "ΑΛΗΘΕΙΑ,, ΤΟΥ ΖΟΛΑ

ΟΝΟΝ αἱ ἰσχυραὶ ψυχαὶ δύνανται νὰ καταστήσουν τὴν ἀλήθειαν κύριον σκοπὸν τῶν αἰσθημάτων καὶ τῶν παθῶν αὐτῶν, λέγει ὁ Βωβεναργκὶζ, μέγας φιλόσοφος, γνωρίσας κατὰ βάθος τοὺς ἀνθρώπους.

Ὁ Αἰμίλιος Ζολᾶ εἶνε ἡ λαμπροτέρα ἀπόδειξις τῆς ἀληθείας τοῦ ἀποφθέγματος τούτου. Ἡ ἰσχὺς τῆς μεγάλης ταύτης ψυχῆς φαίνεται εὐθὺς ἀπὸ τὴν εὐρυτάτην ἀντίληψιν, ἀπὸ τὴν ἔκτακτον παρατηρητικότητα, ἀπὸ τὰς ἐμβριθεστάτας σκέψεις καὶ κρίσεις, ἀπὸ τὴν μεγάλην αὐτοῦ τέχνην, τῆς ὁποίας σκοπὸς εἶναι ἡ συγκέντρωσις ὅλων ὅσα ἀποδεικνύουν τὴν ἀλήθειαν.

Καὶ ὅλη αὐτὴ ἡ ἰσχύς του, ὅλη αὐτὴ ἡ ἀντίληψίς του δὲν ἠδύνατο ἢ νὰ ἐπιδειχθῇ κατὰ τρόπον πασιφανῆ εἰς τὴν ὑπεράσπισιν γενναίας καὶ εὐγενοῦς ὑποθέσεως, τὴν ὁποίαν ἀνέλαβε καὶ διεξήγαγε μὲ ἀκατάβλητον σθένος, μὲ διακαῆ πόθον, μὲ κινδύνους, μὲ πικρίας καὶ μὲ πολλὰς θυσίας.

Ὁ θάνατος δυστυχῶς εὗρε τὸν ἔνδοξον συγγραφέα ὅτε εἰργάζετο εἰς τὴν «Ἀλήθειαν.» Εἶναι οὕτως εἰπεῖν ἡ διαθήκη του, τὸ τελευταῖόν του ἔργον. Ὁ ἀπόστο-

λος τῆς ἀληθείας ἐν τῇ τέχνῃ καὶ τῇ ζωῇ ἀπέθνησκεν ἀκριβῶς ἐν τῇ ὑψίστῃ ἐμπνεύσει τῶν συγγραμμάτων καὶ τῶν πράξεῶν του.

Ὁ πρωταγωνιστής τοῦ μυθιστορήματος, ὁ ἀπόστολος τοῦ Εὐαγγελίου, Μάρκος Φρομὰν εἶναι ὁ ἴδιος συγγραφεύς. «Τὸ πνεῦμα τῆς λογικῆς καὶ τοῦ φωτός». Ἡ «καθαρὰ καὶ ἀσφαλὴς λογικὴ βασιζομένη ἐπὶ τῆς βεβαιότητος καὶ τῆς ἀληθείας».

Δίδων σάρκα εἰς φανταστικὴν μορφὴν τῆς ἰδεώδους ταύτης ἀληθείας, ὁ Ζολᾶ ἠδύνατο νὰ ἀποδώσῃ ταύτην ἢ εἰς ἔνθερμον ἐξερευνητὴν τῆς ἐπιστημονικῆς, φιλοσοφικῆς καὶ ἠθικῆς ἀληθείας, ἢ εἰς ἕνα ἀδέκαστον κριτήν, δικαστήν. Ὁ Ζολᾶ ἐνσαρκώνει καὶ τοὺς δύο, καὶ τὸν δικαστὴν καὶ τὸν ἐξερευνητήν, εἰς ἓν καὶ τὸ αὐτὸ πρόσωπον. Εἰς τὸν Μάρκον Φρομὰν διπλῆ ἐνυπάρχει ἀποστολή. Εἶναι καὶ διδάσκαλος τῆς ἀληθείας καὶ κριτής. Ἓν μόνον ἐμπόδιον ὑπάρχει, ὅτι ὁ συγγραφεὺς τοὺς θέτει καὶ τοὺς δύο εἰς διάστασιν ἀπέναντι ἀλλήλων. Ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι κατεδίκασαν ἕνα ἀθῶον διὰ νὰ σώσουν τὸν ἔνοχον εἶναι αὐτοὶ οἱ ἴδιοι οἱ ὁποῖοι θέλουν νὰ διδάξουν εἰς τοὺς ἀνθρώπους ἄλλην ἀλήθειαν, τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἐπιστήμης, τὰς πεποιθήσεις τῆς ἐλευθέρας ἐξερευνήσεως.

Τὸ λαϊκὸν σχολεῖον τοῦ Μάρκου Φρομὰν νικᾶται παρὰ τοῦ σχολείου τῶν κληρικῶν καὶ ὁ ἀθῶος ἑβραῖος Σίμων καταδικάζεται δι' ἔργον τὸ ὁποῖον διέπραξαν αὐτοὶ οἱ ὁποῖοι εἶναι ἕτοιμοι νὰ σώσουν τὸν κακοῦργον, ὅστις εἶναι ἐκ τῶν ἰδικῶν των.

Ἀδύνατον νὰ ἀναγνώσῃ τις τὴν φανταστικὴν ἱστορίαν, χωρὶς νὰ ἀναμνησθῇ τῆς ἀληθοῦς. Ἡ «ὑπόθεσις Σιμὼν» τὴν ὁποίαν περιγράφει ὁ συγγραφεὺς εἶναι ἡ «ὑπόθεσις Δρεϋφούς». Ἐὰν τὸ σημεῖον ἐξ οὗ ὡρμήθη καθὼς καὶ αἱ ἐξωτερικαὶ περιστάσεις εἶναι διάφοροι, τὰ γεγονότα παρουσιάζονται εἰς τὸ μυθιστόρημα ἀκριβῶς ὅπως διεδραματίσθησαν εἰς τὴν πραγματικὴν ζωήν.

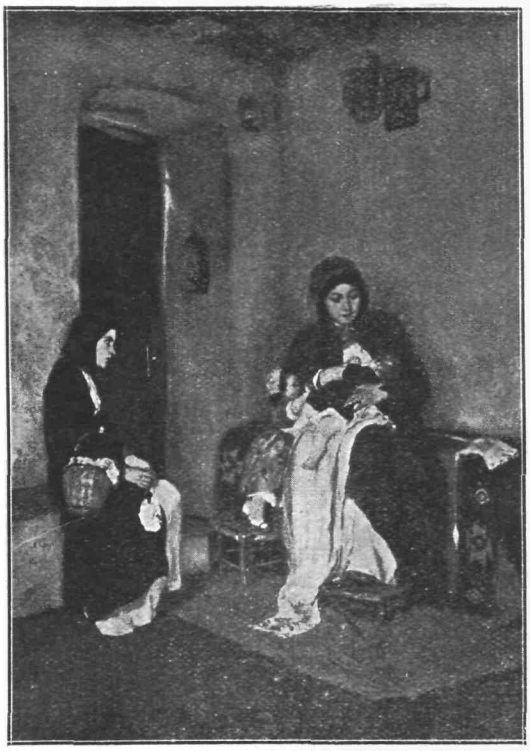
Τὸ μπορντερῶ, τὸ ὁποῖον ἔπαιζε μέγαν ρόλον εἰς τὰς δύο δίκας τοῦ Δρεϋφους παρουσιάζεται καὶ ἐδῶ ὑπὸ τύπον σχεδίου καλλιγραφίας. Ἐπὶ τῇ βάσει κακῆς ἐξηγήσεως τοῦ ἐγγράφου τούτου, διὰ τῆς παρανόμου ἐπεμβάσεως τοῦ δικαστοῦ, ὅστις δεικνύει εἰς τοὺς ἐνόρκους ἕτερον ψευδὲς μυστικὸν ἔγγραφον ἀφοῦ ἡ συζήτησις ἐπερατώθη, ὁ ἀθῶος κατεδικάσθη.

Τὴν νῆσον τοῦ Διαβόλου ἀντικαθιστᾷ εἰς τὸ μυθιστόρημα ἡ Καϋέννη. Ὁ Σίμων, ὅπως καὶ ὁ Δρεϋφους, ἔχει ἕνα ἀδελφόν. Ὁ Δαυὶδ ὅπως ὁ ἀδελφὸς τοῦ Δρεϋφους Ματθαῖος, ἀφιέρωσε τὴν ζωήν του εἰς τὴν σωτηρίαν καὶ εἰς τὴν ἠθικὴν ἀποκατάστασιν τοῦ ἀδελφοῦ του. Βοηθούμενος ὅπως συμβαίνει καὶ εἰς τὴν πραγματικὴν ἱστορίαν, παρά τινων γενναίων ψυχῶν ἀντεπεξέρχεται κατὰ τῆς ἀμειλίκτου ἀδικίας καὶ τῆς ἀπαθοῦς ἀδιαφορίας ἑνὸς ἔθνους.

Τὸ Ἀκυρωτικὸν τέλος μετὰ ὑπεράνθρωπους προσπαθείας τῆς ὑπερασπίσεως ἀναιρεῖ τὴν πρώτην ἀπόφασιν καὶ παραπέμπει νὰ δικασθῇ ἡ ὑπόθεσις εἰς ἕτερον κακουργιοδικεῖον. Ἡ δευτέρα δίκη εἰς τὸ Ροζὰν ἔχει τὴν αὐτὴν ἔκβασιν, τὴν ὁποίαν εἶχεν ἡ δίκη τῆς Ρένης. Ὁ Σίμων κατεδικάσθη καὶ πάλιν. Εἰς ἐλαφροτέραν ὅμως ποινήν. Ἀμέσως δὲ τῷ δίδεται ἡ χάρις.

Ὅλαι αἱ λεπτομέρειαι τοῦ μυθιστορήματος εἶναι χρονολογημέναι μὲ τὴν ἐποχὴν τῆς πραγματικῆς δικης. Ὁ Σίμων ἔχει ἔξοχον δικηγόρον τὸν Δέλβιν, ὅπως ὁ Δρεϋφους τὸν Λαμπορῆ.

Εἷς πυροβολισμὸς ρίπτεται κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς δευτέρας δίκης, ἐναντίον τοῦ δικηγόρου, καὶ ὅπως ἡ συκοφαντία ἔστρεψε τὰ φαρμακερά της βέλη κατὰ τοῦ Ζολᾶ, καὶ προσεπάθησε νὰ ἀτιμάσῃ τὴν μνήμην τοῦ πατρός του, τοιουτοτρόπως καὶ εἰς τὸ

† Ν. ΓΥΖΗ. **Ψυχομάνα.**

μυθιστόρημα ἡ συκοφαντία ρίπτει τὸ δηλητήριόν της κατὰ τοῦ πατρὸς τοῦ δικηγόρου τοῦ Σιμών.

Εἰς τὸ νέον τοῦτο Εὐαγγέλιον αὐτοῦ, ὁ Ζολᾶ εὑρίσκεται ἀντιμέτωπος τοῦ ἄλλου Εὐαγγελίου τοῦ ἀρχαίου, τοῦ χριστιανικοῦ, διότι δὲν δίδει πίστιν εἰς τὴν Βασιλείαν τῶν Οὐρανῶν, ἀλλὰ πιστεύει ἀσφαλῶς ὅτι εἰς τὸν γήϊνον αὐτὸν κόσμον μας, ἄρχεται καὶ τελειώνει ὅλη ἡ ζωή μας καὶ ὅτι ἐδῶ ἡ ἀγαθότης καὶ τὸ δίκαιον πρέπει νὰ ὑπερισχύῃ.

Ἀκολουθῶν τὰς φιλοσοφικὰς ἀρχὰς τοῦ Σπένσερ ὁ Ζολᾶ, εἰς τὸ τελευταῖον του ἔργον διΐσταται τοῦ φιλοσόφου εἰς τὰ ἀποτελέσματα, καθόσον ἡ «Ἀλήθεια» ἐμπνέει τὴν ἐλπίδα καὶ τὴν πίστιν.

ΦΑΝΤΑΣΜΑΤΑ

Γοργὰ φαντάσματα
στὸν πάγο τρέχουνε,
γελοῦν, διαβαίνουνε
κι' ἀμέσως σβύνονται
μὲς τὴν ὁλόπυκνη
μακρυὰν ὁμίχλη

Ὅμοια ἀφ' τὸν ἄνθρωπο
ταχειὰ μακρύνεται
τοῦ βίου ἡ ἀπόλαυσις,
καὶ φεύγει ὁλόταχη
μέσα στ' ἀπόσκοτα
τοῦ ἀνθρώπου ἡ ὕπαρξι,

[Στεκέττη]

ΚΩΣΤΑΣ ΚΑΙΡΟΦΥΛΑΣ